

MEMO

Aan	College van burgemeester en wethouders
Van	(5.1.2e)
Afdeling	CS
CC	
Datum	16 september 2022
Onderwerp	Update asielcrisis en opvang nieuwkomers

Op 5 september bent u geïnformeerd over de stand van zaken asielopvang, een aantal bespreekpunten en een schets van het vervolg. In deze memo leest u:

1. een update van de huidige opvanglocaties / statushouders
2. regionale en landelijke ontwikkelingen
3. update Groninger ontwikkelingen

Op dit moment zijn er geen ontwikkelingen die we u opiniërend willen voorleggen

1 Wat we nu doen: overzicht huidige opvanglocaties gemeente Groningen:

Er zijn geen majeure veranderingen ten opzichte van vorige week. Feitelijk is de opvangcapaciteit in Groningen nu maximaal.

Oekraïners (totaal 560): Avondsterlaan (ca 50 mensen), Boot Aminpura in Eemskanaal (ca 110 mensen), Formule 1 Hotel Helsinkistraat (ca 120 mensen), Nesciohotel Emmalaan Haren (ca 210 mensen), de Kleine Wildernis Onnen (Ca 70 mensen). Opvang verloopt goed.

Ca. 485 Oekraïners in particuliere opvang

CNO Damsterdiep (150 mensen, regionale opgave 225): opvang overloop Ter Apel, gemeentelijk management, 150 mensen. Opvang verloopt goed, hoewel bewoners enigszins onrustig zijn over toekomst. Vanaf deze maand onderwijs voor basisschoolleerlingen, ISK volgt zo spoedig mogelijk.

CNO locaties COA : 140 mensen in hotelboot Oude Winschoterdiep, 110 mensen in locatie St Petersburgweg. Dit zijn kansrijke asielzoekers, velen hebben inmiddels asiel verleend gekregen.

LVV opvang ca. 200 mensen

Opvang Overloop Ter Apel door INLIA en kerken: ca 200 mensen, waarvan 100 in de LVV opvang, de overigen in Koningsweg 2A, Koningsweg 2a, de Immanuelkerk (Overwinningsplein), de Nieuwe Kerk, Nieuwe Kerkhof 1 en het Pand (Madoerastraat 16). Hoewel deze opvang zou ophouden als tijdelijke voorziening Marnewaard openging, woden nog steeds mensen opgevangen. Onder verantwoordelijkheid VRG en INLIA.

Statushouders: we zitten op de normale doelstelling, achterstand is ingelopen tot 24 mensen. De vraag van de overheid om onze jaardoelstellingen in de zomer al te halen is niet mogelijk.

2 Regionale en landelijke ontwikkelingen

a) Terugkoppeling RBT 13 December

Rondgang bij de burgemeesters levert het beeld op dat regio Groningen niet alleen meer dan zijn deel bijdraagt, maar ook dat het einde aan de draagkracht in zicht is. Er zijn zorgen over stapeling van problemen: vluchtelingencrisis, aardbevingen, energie-armoede. Dat kan knagen aan draagvlak voor opvang. De burgemeesters gaan 19 september 2022 aan tafel om te praten over gezamenlijke aanpak.

b) Doorstroomlocatie Zoutkamp

De doorstroomlocatie Zoutkamp is in gebruik genomen, en zit inmiddels al vol (600 plaatsen). Uitbreiding tot 700 plaatsen is mogelijk, maar de burgemeester van Het Hogeland vereist dat er eerst voortgang wordt gemaakt met de doorstroming, dat loopt namelijk nog niet goed. Dit is wel cruciaal in de plannen van het kabinet.

c) Opvang door INLIA

INLIA heeft met de staatsecretaris afgesproken dat ze 450 mensen tijdelijk opvangen in kerken en kerkelijke gebouwen. In Groningen worden naar schatting 200-250 mensen opgevangen. Zorgelijk is dat daar slecht zicht op is. VRG is verantwoordelijk voor toezicht op veiligheid, GGD is verantwoordelijk voor hygiëne-controle. Een andere zorg is dat INLIA moeite zal hebben om deze mensen weer door te plaatsen naar reguliere locaties, zeker als Zoutkamp niet doorstroomt. Een fors aantal mensen wordt opgevangen op de LVV locatie Osloweg, op plaatsen die in principe gefinancierd worden door de gemeente in het kader van LVV.

4. Update Groninger ontwikkelingen

a. Ontwikkeling programma nieuwkomers

Er is zicht op een kwartiermaker, die zou in oktober aan de slag moeten.

b. Verlenging CNO Damsterdiep tot 1 januari 2023

In gang gezet. Qua huur is het mogelijk, de personele consequenties worden komende week besproken. Er wordt ook gekeken naar verlenging na 1 januari. Het pand is nog 6 maanden daarna te huren.

c. Inzet riviercruiseschip.

De reder is niet ingegaan op het verzoek van het college (via de college-app) om uitstel, het schip wordt nu in Rotterdam ingezet voor opvang van vluchtelingen.

d. Doorzetten ontwikkeling Europaweg 8

Door vermenging van de doelgroepen (met name statushouders) is de financiële onderbouwing voor dit voorstel gecompliceerder dan eerder gedacht. Er zal een exploitatiebegroting moeten worden opgesteld, en er zal een begrotingswijziging nodig zijn, dus ook een raadsvoorstel. Getracht wordt het cv deze week op te stellen, geplande behandeling in het college zal dan als alles meezit 27 september zijn. De behandeling in de raad zal lastig worden, vanwege de begrotingsmaand.

Na vaststelling zullen de huidige huurders opgezegd moeten worden (1 maand voor Carex, 2 maanden voor GGD). U kunt overwegen om alvast, met het risico dat de geplande verbouwing niet doorgaat, alvast opdracht te geven om de technische installaties aan te pakken en de huidige huurders op te zeggen.

Ook in de regio blijkt de financiële complexiteit van vermenging van doelgroepen lastig te zijn.

e. Ontwikkeling Sontweg 8a

Onderzoek naar inzet voor AMV's (doelgroep intensieve begeleiding) is samen met COA ingezet, locatie wordt zsm geschouwd.

f. Verkenning uitbreiding AZC's in gemeente Groningen

De opdracht om geschikte locaties te zoeken is uitgezet.

g. De Held III

De verklaring van geen bezwaar door de provincie is nog niet afgegeven. Er is overleg geweest met de actieve bewoners, een goed gesprek, ze geven aan geen bezwaar te zullen indienen.

h. Terugblik opvang overloop Ter Apel in Nescio hotel

Vrijdag 9 september ontving de burgemeester 's middags het verzoek van COA om ca 100 mensen die in ter Apel op het voorterrein stonden onder te brengen voor 1 nacht. In overleg met wethouder Molema is hiervoor een verzoek gedaan aan de locatiemanagers van het Nescio hotel. Die hebben in allerijl naar beste kunnen en weten een aantal ruimtes ingericht en de mensen opgevangen.

Uiteindelijk zijn er 89 mannen in 2 bussen naar Haren gebracht, die kwamen ca 02:00 uur 's nachts aan. Deze mannen zijn zaterdag rond 16:00 weer per bus vertrokken, deels naar Drachten, deels naar Zoutkamp.

De medewerking van de bewoners van Nescio, van het Rode Kruis en van vrijwilligers uit de wijk was groot, de locatiemanagers verdienen zeer grote waardering voor hun inzet. De buurt is zo snel mogelijk geïnformeerd en heeft uitstekend meegewerkt.

Niettemin zijn er wel incidenten geweest, en heeft de gemeente forse risico's gelopen. Er zijn incidenten geweest met overlastgevende asielzoekers (dreiging met geweld, diefstal en verdenking van bezit steekwapens, waardoor politie-inzet nodig was), er was spanning tussen groepen asielzoekers, de asielzoekers zijn zaterdag het dorp ingegaan, daarbij schijnt ook winkeldiefstal geweest te zijn, er zijn medische incidenten geweest waardoor 2 mensen naar de dokterspost moesten worden gebracht.

Hoewel in allerijl nog 1 bewaker kon worden bijgeschakeld, was er onvoldoende toezicht en capaciteit om adequate beveiliging en brandbeveiliging te garanderen. De opvang is volgens de gebruikersvergunning niet toegestaan, zowel vanuit VTH als van de brandweer is na het weekend aanmerkingen gemaakt.

We verzoeken u in te stemmen met een evaluatie van de inzet, intern te bespreken met de betrokkenen, met als doel om lering te trekken en te komen tot goede procedures voor een volgende inzet. Een dergelijke evaluatie is gebruikelijk bij calamiteiteninzet.

We geven u tevens aan dat, hoewel er wel ruimte is in Nescio, inzet als noodopvang niet overeenkomt met de woonbestemming (er wonen 200 mensen die dan faciliteiten moeten delen) en dat de personele bezetting daar niet op berekend is. Herhaling, zelfs met kleinere groepen, is ongewenst.

i. Opties voor 12 uren noodopvang

Uw college heeft verzocht om te inventariseren wat de opties voor 12-uren noodopvang (opvang voorterrein Ter Apel) zijn. Dit is in afwijking van de lijn die afgesproken is op 15 juli 2022 in een overleg met de betrokken bestuurders en de directie van de VRG, maar begrijpelijk gezien de onverminderd ernstige toestand in Ter Apel. Bij alle opties blijft het een feit dat opvang van deze doelgroep bij de reguliere taak van COA hoort, dat het kennis en vaardigheden vereist die wel bij COA aanwezig zijn, maar waarvan je niet mag veronderstellen dat een gemeente die beschikbaar heeft.

Opties:

I. De opvang organiseren we incidenteel

II. De opvang organiseren we structureel voor een beperkte periode

III. We zien het als een calamiteit en gebruiken de crisisorganisatie van VRG

Ad I: bij deze optie is organisatie een grotere uitdaging dan locatie. Om 100 mensen uit Ter Apel op een gecontroleerde en acceptabele manier incidenteel op te vangen voor 1 dag is 300 mensuur aan capaciteit nodig, deels in te kopen (catering, schoonmaak, beveiliging). Voor medische zorg moeten we een beroep kunnen doen op andere organisaties (Rode Kruis, AZG). Voor vrijwilligers is slechts een beperkte taak weggelegd (helpen bij opbouw en afbreken). De vereiste capaciteit moet binnen een uur of 2 oproepbaar zijn, feitelijk moeten in de 24 uur van opvang 42 mensen fulltime of parttime aan de gang. Om beschikbaarheid te garanderen heb je voor de sleutelfuncties een piketdienst nodig, voor andere functies moet je overcapaciteit (1,5X) regelen. Alleen al de loonkosten zullen oplopen tot meer dan €30.000 per incident.

Ad II: hier speelt locatie een grotere rol. Omdat het langere tijd gebruikt gaat worden, is de geschiktheid van de locatie belangrijk, evenals acceptatie in de buurt. Hoewel er niet opgebouwd hoeft te worden, moet er wel een 24 uren bezetting zijn (33 mensdagen per etmaal incl. bewaking/brandwachten, waarbij medische zorg, catering en schoonmaak worden ingekocht). Met name bewaking is op dit moment niet in de markt beschikbaar. Te overwegen is om, zoals in Stadskanaal gebeurt, deze locatie enkele dagen per week open te stellen.

Ad III: de analogie is een brand waarbij de omwonenden geëvacueerd moet worden. De voorzitter van de VR stelt het calamiteitenprotocol in werking, een ROT organiseert de warme

fase van de hulpverlening. Daarbij kunnen de kolommen (GHOR, brandweer, bevolkingszorg, politie) worden ingeschakeld voor menskracht. De organisatie bestaat al, regie ligt niet meer bij de gemeente maar bij de VR. Indien noodzakelijk kan vanuit de GRIP 4 aanwijzing worden gegeven aan de gemeente om locaties beschikbaar te stellen. Met deze optie rek je wel het begrip calamiteit ver op.

Met uitzondering van optie III is het niet reëel om op zeer korte termijn een 12-uurs opvang te openen. Kleinere groepen maakt het per groep wel iets beter hanteerbaar, maar nog steeds is personeel de beperkende factor, en de kosten per asielzoeker nemen toe bij kleinere groepen. Bovendien is het de vraag of dit voldoende ruimte geeft in Ter Apel, waar ze de logistiek toch al niet voor elkaar hebben.

De benodigde menskracht lijkt veel, maar de ervaring is dat we te maken hebben met een doelgroep met veel medische problemen, waar ook de overlastgevers zich tussen bevinden. De eerste 24 uren van opvang zijn altijd het meest intensief. Afspraken met COA over selectie van mensen zijn tot nu toe niet nagekomen, evenmin als afspraken over de exacte aantallen mensen.

We verzoeken uw college om uw voorkeur uit te spreken zodat die optie nader uitgewerkt kan worden.